

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**XII Міжнародної конференції молодих вчених
«МОЛОДЬ ТА ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ»**

17 травня 2019 р.

Київ, Україна

Актуальні проблеми сучасної спортивної підготовки

ПРЕДСТАВНИЦТВО КРАЇН У ПРОВІДНИХ ЗМАГАННЯХ ІЗ ФУТБОЛУ ВПРОДОВЖ 2009-2018 РР. (НА ПРИКЛАДІ ЛІГИ ЧЕМПІОНІВ ТА ЛІГИ ЄВРОПИ УЄФА)

Хіменес Х. Р., Пітин М. П.

Львівський державний університет фізичної культури, Львів, Україна

Вступ. Впродовж багатьох років футбол залишається одним з найпопулярніших видів спорту у світі. Про це свідчить його аудиторія, яка становить мільярди людей в усьому світі [1, 3]. Станом на 2014 рік на футбол припадало 22 з 35 найбільших спортивних змагань за кількістю проданих квитків. Це дозволяє футболу значною мірою впливати на суспільство та його цінності. Водночас, футбол сам зазнає величезного впливу, зумовленого соціальними явищами і умовами суспільного життя.

Важливо відзначити, що вимоги аудиторії до спортивних видовищ, яких вона прагне, зростають. Відповідно організації (ліги), які займаються розвитком тих чи інших видів спорту, повинні постійно стежити за суспільними тенденціями і оновлювати формати проведення змагань для більшої зацікавленості глядачів, як основного джерела прибутку [2 4]. Найбільш престижними на сьогодні у світі виправдано вважаються змагання Ліги чемпіонів та Ліги Європи УЄФА. Вони об'єднують найкращі команди з різних країн, які демонструють високий рівень ігрової майстерності та результативності у футболі. Зокрема, останні суттєві зміни у системі проведення провідних змагань з футболу відбулися у сезоні 2009–2010 рр. Це зокрема визначило часові межі нашого дослідження.

Мета дослідження – виявити динаміку представництва країн-фаворитів у провідних футбольних змаганнях Ліги чемпіонів та Ліги Європи УЄФА впродовж 2009-2018 рр.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури; теоретична інтерпретація та пояснення; аналіз документальних матеріалів.

Результати дослідження та їх обговорення. Протягом останніх років сталися серйозні зміни як у суспільстві, так і у спорті і футболі зокрема. Це зумовлено іншим політико-економічним устроєм суспільного життя, в основі якого лежать нові форми власності. Ситуація, що склалася в європейських країнах, висунула на порядок денний коло питань: у чому полягає специфіка футболу як особливої форми життєдіяльності людей; які конкретно соціальні функції виконує футбол; наскільки це місце і соціальні функції відповідають гуманістичним ідеалам і цінностям тощо [5]. Водночас, ця ситуація спонукає до розширення спортивно-футбольної діяльності на рівні кожної країни. Ліга чемпіонів та Ліга Європи УЄФА об'єднують це прагнення.

Проведене нами дослідження дозволило визначити ряд країн-фаворитів, які фактично щороку демонструють найвищий футбольний рівень на найпрестижніших змаганнях Ліги чемпіонів. Яскраво простежується, що впродовж фактично десятиліття провідні позиції тут утримує Іспанія, яка представлена найбільшою чисельністю команд на різних стадіях цих змагань і зокрема у фінальних матчах (табл.1). Дещо відстають, проте розташовуються в числі фаворитів і такі країни, як Англія, Італія та Німеччина.

Таблиця 1

Представлення країн в фіналах змагань Ліги Чемпіонів (2009–2018 рр.)

№ з/п	Країна, яку представляють команди	Сезон (кількість команд)								
		09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18
1	Англія	–	1	1	–	–	–	–	–	1
2	Іспанія	–	1	–	–	2	1	2	1	1
3	Італія	1	–	–	–	–	1	–	1	–
4	Німеччина	1	–	1	2	–	–	–	–	–

Змагання Ліги Європи також є одними з провідних клубних змагань та об'єднують найсильніших представників національних чемпіонатів країн Європи.

У змаганнях Ліги Європи на різних стадіях впродовж останніх кількох сезонів (2009-2018 рр.) брали участь багато країн, що активно розвивають футбол на своїх теренах. Згідно проведеного дослідження простежується ряд яскравих лідерів, які фактично утримують провідні позиції упродовж 2009-2018 рр. Якщо на стадії 1/16 Ліги Європи впродовж зазначеного періоду країн-учасниць налічується 27, то до фіналу фактично потрапляли лише 6 (табл.2), серед яких, доречі, і Україна. Проте явним лідером на сьогодні і тут залишається Іспанія, яка мала найширше представництво (7 команд) у фінальних матчах Ліги Європи 2009-2018 рр.

Таблиця2

**Представлення країн в фіналах змагань
Ліги Європи (2009–2018 рр.)**

№ з/п	Країна, яку представляють команди	Сезон (кількість команд)								
		09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18
1	Англія	1	–	–	1	–	–	1	1	–
2	Іспанія	1	–	2	–	1	1	1	–	1
3	Нідерланди	–	–	–	–	–	–	–	1	–
4	Португалія	–	2	–	1	1	–	–	–	–
5	Україна	–	–	–	–	–	1	–	–	–
6	Франція	–	–	–	–	–	–	–	–	1

Отримані результати вказують з одного боку на активізацію футбольного життя у більшості європейських країн, проте, з іншого – свідчать про суттєву нерівність у підготовленості спортсменів і розвиткові футболу загалом у цих країнах.

Варто констатувати, що значною мірою змагання Ліги чемпіонів та Ліги Європи УЄФА – це події великого масштабу, котрі дають можливість командам продемонструвати не лише рівень футбольних навиків, а й свою ринкову вартість, адже сучасні відносини у світі багато в чому будується на законах ринкової економіки [1, 2]. Це закономірно сприяє розвиткові здорової конкуренції і між країнами.

Висновки. Змагання Ліги чемпіонів та Ліги Європи УЄФА є провідними клубними змаганнями та об'єднують найсильніших представників національних чемпіонатів країн Європи.

Найбільше представництво в провідних європейських турнірах мають національні чемпіонати таких країн: Англія, Іспанія, Італія, Німеччина, Франція (Ліга Чемпіонів) та Англія, Бельгія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Португалія, Франція (Ліга Європи). За період 2009–2018 рр спостерігається високий рівень конкуренції на футбольній арені. Водночас суттєву перевагу демонструють іспанські команди. Їхнє представництво на різних стадіях Ліги чемпіонів та Європи залишається наймасштабнішим.

Література.

1. Линець М. М. Формування правових засад професійного спорту в Європі / Линець М. М. // Роль фізичної культури і спорту в здоровому способі життя : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів, 1999. – С. 63–64.
2. Поли Р. Глобалізація спорту (на прикладі футболу) / Р. Поли // Наука в олімпійському спорті. – 2013. – № 4. – С. 52-57.
3. Noll R. The organization of sports leagues / Roger Noll // Oxford Review of Economic Policy. – 2003. – №19. – P. 530-551.
4. UEFA ClubLicensing System Manual (Version2.0). – UEFA, 2006. – 286 p.
5. Van Lingen B. Coaching Soccer: The Official Coaching Book of the Dutch Soccer Association / B. Van Lingen. – Michigan : Reedswain Publishing, 1998. – 218 p.